Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Stichting van de Arbeid
t.a.v. de voorzitters
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Postbus 90801
2509 LV Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2026-0000311761

Datum 15 september 2026
Betreft Sociaal overleg

Geachte voorzitters,

Vanaf de start van ons kabinet zijn wij op zoek gegaan naar draagvlak voor onze plannen en naar een sociaal akkoord. In samenwerking met de sociale partners is in het verleden altijd het beste beleid geformuleerd. Juist in deze moeilijke internationale situatie waarin onze welvaart en veiligheid onder druk staan, is samenwerking geboden om onze economie vitaler en duurzamer te krijgen. Luisteren naar elkaar staat daarbij voorop bij het kabinet, niet alleen voor politiek draagvlak, maar ook omdat zo in de beste Nederlandse traditie goede oplossingen gevonden worden. Bereiken we op een sociale wijze een lagere instroom in de WIA? Regelen we dat iedereen beter dan nu op de beste plek in onze economie aan het werk kan? Ideeën en voorstellen van alle kanten zijn welkom. En daarom nodigt het kabinet u uit om samen vorm te gaan geven aan een beter werkende arbeidsmarkt en een toekomstbestendige sociale zekerheid voor iedereen. Falen is hierbij geen optie.

In het coalitieakkoord heeft de coalitie van D66, VVD en CDA drie majeure onderwerpen op het terrein van onze arbeidsmarkt en economie willen adresseren.
Ten eerste is de instroom in de WIA op dit moment zo hoog, dat deze regeling maatschappelijk ongewenste uitkomsten heeft. We moeten als samenleving niet accepteren dat er elk jaar richting de 80.000 Nederlanders van onze arbeidsmarkt verdwijnen vanwege arbeidsongeschiktheid (met name door psychische klachten). Ook is het criterium van duurzaam arbeidsongeschikt in de IVA niet of nauwelijks uit te voeren voor UWV. We zullen met zijn allen moeten hervormen: werken aan betere preventie en verkleining van de instroom in de WIA.
Ten tweede is in Nederland ons systeem van van-werk-naar-werk begeleiding onvoldoende. Het is simpelweg te moeilijk om je te blijven ontwikkelen gedurende je eigen loopbaan. Het rapport van de commissie Borstlap vraagt al sinds 2020 om meer investeringen in leven lang ontwikkelen (“ontslagvrije arbeidsmarkt”), zodat iedereen gezond en duurzaam gedurende de carrière kan blijven werken. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, staan er te veel Nederlanders onnodig langs de kant, omdat hun vaardigheden onvoldoende aansluiten bij wat de arbeidsmarkt vraagt. Hierdoor wordt onze (productiviteits-)groei belemmerd en staat onze welvaart onder druk. Dit vraagt om hervormingen in het werkloosheidsregime.
Tot slot maakt de coalitie zich zorgen om de groei van de uitgaven voor de oude dag, maar wil ook de uitkomsten van het pensioenakkoord respecteren. Het

kabinet gaat graag in gesprek over de vraag hoe we bereiken dat onze kinderen op termijn ook beschikking hebben over goede sociale zekerheid.

Sinds het publiceren van ons coalitieakkoord hebben de vakbonden een ultimatum gesteld waarbij zij gevraagd hebben de leeftijdsverhoging van de AOW te schrappen en de plannen op het terrein van de WW, de WIA en het maximum dagloon van tafel te halen.
Werkgevers hebben aangegeven de leeftijdsverhoging van de AOW strijdig te vinden met het pensioenakkoord, de bezuiniging op de compensatie tegemoetkoming transitievergoeding niet te willen dragen en de loondoorbetalingsperiode van 2 jaar ter discussie te willen brengen.
Naar aanleiding van de voorgestelde vrijheidsbijdrage (te financieren uit sociale werkgeverspremies) hebben zowel vakbonden als werkgevers aangegeven de discussie met het kabinet te willen starten over de governance in onze sociale zekerheid. Ook geven zij aan met het kabinet gezamenlijk te willen praten over een nieuwe agenda voor (duurzame) economische groei.

Het advies van de SER *samenwerken voor arbeidsproductiviteitsgroei* biedt belangrijke aanknopingspunten voor groei. Het kabinet geeft hier vervolg aan omdat voldoende economische groei essentieel is voor het behoud van onze welvaart en sociale zekerheid. Het kabinet heeft als doel gesteld dat de economie jaarlijks structureel met 1,5% groeit. Daarvoor hebben we iedereen nodig en moeten we slimmer en productiever gaan werken. Het kabinet pakt dit actief op: met de productiviteitsagenda, en de productiviteitsraad die hierop adviseert, zet het kabinet concrete stappen richting een productievere economie.

Op 28 mei heeft het kabinet op het Catshuis een overleg met u gehad. Tijdens dit overleg heeft het kabinet toegezegd de voorgestelde bezuiniging op de AOW (leeftijdsverhoging) te schrappen. Er is geen alternatief in de plaats voor gekomen. Hiermee worden de afspraken uit het pensioenakkoord geëerbiedigd.

In de Miljoenennota maakt het kabinet vandaag bekend, naar aanleiding van het ultimatum van de bonden, de impact van de landelijke stakingen en de wens tot politieke dialoog, dat:
- De bezuiniging op het maximum dagloon wordt volledig geschrapt. Ook hiervoor komt geen alternatief voorstel.
- Alle bezuinigingen in de sociale zekerheid en op de arbeidsmarkt die voor 2027 waren voorgesteld (w.o. tegemoetkoming compensatie transitievergoeding), zijn een jaar uitgesteld.
- Het voorstel de WW-duur te verkorten naar 12 maanden is uitgesteld naar 2029, het voorstel om de IVA af te schaffen (onderdeel van de WIA-operatie) staat gepland voor 2030. Gezien het feit dat het kabinet niet voor 2028 aan wetgeving hoeft te werken, ontstaat er voldoende ruimte voor gesprekken.

Daarbovenop kondigt het kabinet vandaag aan meer middelen beschikbaar te stellen voor groei. Onder meer door innovatie te stimuleren via het Nationaal Agentschap Disruptieve Innovatie (NADI) en een nieuwe ronde van het Nationaal Groeifonds.

Op basis van het bovenstaande willen we met sociale partners voorstellen ontwerpen voor de verbetering van de sociale zekerheid, onze arbeidsmarkt en onze groei. Met als doel deze op een verantwoorde en duurzame wijze te versterken, zodat iedereen in Nederland daar baat bij heeft. Ook willen we graag overleggen met de sociale partners over de vormgeving van de governance in de sociale zekerheid. Tenslotte zal dit overleg plaatsvinden zonder verdere voorwaarden vooraf. We kunnen hier uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 over aan de Kamer rapporteren. De inzet van het kabinet is erop gericht om de uitkomsten van het sociaal overleg te wegen en te verwerken bij het eerstvolgende budgettaire besluitvormingsmoment. Met deze tegemoetkomingen creëert het kabinet ruimte voor een inhoudelijk gesprek.

De urgentie van de vraagstukken en de noodzaak tot hervormingen die de drie coalitiepartijen wilden adresseren in hun programma, is onveranderd. Over de gekozen oplossingsrichtingen wil het kabinet echter graag de discussie voeren. Met politieke partijen, sociale partners en de inwoners in ons land. Zodat we met draagvlak voor voorstellen, daadwerkelijk gezamenlijk ons land beter kunnen maken. Met deze brief wil het kabinet dan ook een handreiking bieden aan de sociale partners en aan het politieke debat in de Tweede Kamer. In de wetenschap dat dit het begin van de discussie gaat worden en niet het eind.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

De Minister van Werk en Participatie,

A.A. Aartsen

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

H.G. Herbert